

Yttrande över avsnitt 8.2 Ökat nationellt ansvar för skolans finansiering i betänkandet *Samling för skolan – Nationell strategi för kunskap och likvärdighet (SOU 2017:35)*

Barn- och elevombudet har getts möjlighet att yttra sig över avsnitt 8.2 *Ökat nationellt ansvar för skolans finansiering* i betänkandet *Samling för skolan – nationell strategi för kunskap och likvärdighet*.

I avsnittet föreslår kommissionen bland annat att staten efter fortsatt utredning ska ange en miniminivå för varje huvudmans resurser till undervisning och elevhälsa. Kommissionen föreslår också ett villkorat statsbidrag till huvudmännen för undervisning och elevhälsa, fördelat med hänsyn till socioekonomiskt betingade förutsättningar. Statistiska centralbyrån föreslås få i uppdrag att årligen ta fram ett index för samtliga huvudmän och skolenheter, som ska ge en socioekonomisk bild av elevsammansättningen och ligga till grund för fördelningen av bidraget. Bidraget ska vara tillgängligt efter ansökan.

Barn- och elevombudet anser att kommissionens förslag i avsnitt 8.2 generellt sett är positiva. Det är av stor betydelse att tillräckliga resurser avsätts inte bara till undervisning utan också till elevhälsan. Elevhälsan bidrar i stor utsträckning till ett gott mående vilket är en grundförutsättning för lärande. Staten, som ålägger elever en lagstadgad skyldighet att närvara i skolan, måste skapa förutsättningar för en skolmiljö som är trygg och funktionell för alla elever. En elevhälsa som är effektiv i sitt trygghetsskapande arbete har betydelse även för att höja kunskapsresultaten. Skolinspektionens skolenkät från vårterminen 2017 visar på stora skillnader i hur otrygga respektive trygga elever uppfattar skolarbetet. Bland otrygga elever i årskurs 9 ansåg 42 procent att skolarbetet var intressant, 30 procent att skolarbetet var roligt och 44 procent att skolarbetet var för svårt. Bland trygga elever i samma årskurs var motsvarande siffror 71 procent, 57 procent och 25 procent.

Barn- och elevombudet har i övrigt följande kommentarer till förslagen i avsnitt 8.2.

Barn- och elevombudet ser positivt på förslaget om en fortsatt utredning om miniminivåer för undervisning och elevhälsa. En sådan utredning bör överväga ändamålsenligheten med miniminivåerna som åtgärd för ökad likvärdighet, särskilt i förhållande till sådana huvudmän eller skolor där förmåga, ambition eller andra förutsättningar att effektivt använda resurserna brister. I sådana fall kan miniminivåer

behöva kompletteras med andra insatser. Även om en förutbestämd del av resurserna avsätts till undervisning och elevhälsa, kan de komma att användas mer eller mindre effektivt av olika huvudmän. Barn- och elevombudet anser vidare att den föreslagna utredningen bör analysera konsekvenserna av att huvudmännen i viss mån begränsas i möjligheten att fritt fördela sina resurser.

Barn- och elevombudet noterar att huvudmännen enligt kommissionens förslag ska kunna erhålla det föreslagna statsbidraget efter ansökan. Barn- och elevombudet anser att förslaget bör kompletteras med åtgärder för att bringa *möjligheten att ansöka* om bidraget till *samtliga* huvudmäns kännedom. Det finns annars en risk att större huvudmän på grund av ett informationsövertag använder sig av statsbidraget i högre grad än mindre huvudmän. En sådan snedfördelning vore kontraproduktiv i förhållande till målsättningen att öka likvärdigheten. Barn- och elevombudet vill slutligen uppmärksamma kommissionen på att förslaget, så som det nu är utformat, torde innebära att huvudmännen kan fördela bidraget på andra skolenheter än de som bidraget har sökts för.

På Barn- och elevombudets vägnar,

Caroline Dyrefors Grufman
Barn- och elevombudet

Lukas Kanter
Föredragande